

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ **«ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Основи педагогічних досліджень**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 013 «Початкова освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є специфіка наукової діяльності фахівця в галузі педагогіки.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліна є базовою.

Дисципліни, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: основи загальної педагогіки зі вступом.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Методологічні засади науково-дослідної роботи.
2. Теоретичне підґрунтя науково-педагогічних досліджень.
3. Організація науково-педагогічних досліджень.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи педагогічних досліджень» є підготовка студентів до здійснення наукових досліджень відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародному освітньому просторі та отримання знань, які необхідні для професійного самозростання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи педагогічних досліджень» є:

- здобути знання про систему організації наукових досліджень в Україні;
- опанувати теоретичними, практичними та теоретико-практичними методиками науково-дослідної діяльності;
- визначити гуманістичну спрямованість наукових пошуків сучасності;
- розвиток дослідницьких інтересів;
- формування правильного розуміння понятійного апарату наукознавства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- визначення науки як особливої сфери людської діяльності;
- понятійний апарат наукознавства;
- провідні тенденції наукових досліджень у царині педагогіки.
- характеристику методології наукових досліджень;
- структурні компоненти науково-педагогічного дослідження;
- різновиди методів наукового і науково-педагогічного дослідження;
- загальні положення про науково-дослідницьку роботу у вищій школі;
- провідні етапи науково-педагогічного дослідження;
- особливості наукових досліджень у царині педагогіки.

вміти:

- кваліфіковано використовувати наукову термінологію;

- зрозуміло і вичерпно давати визначення основних категорій і понять наукознавства;
- відбирати й аналізувати інформацію з теми науково-педагогічного дослідження, формулювати його мету й завдання;
- добирати методи дослідження адекватні проблематиці науково-педагогічного пошуку;
- планувати й проводити педагогічний експеримент, обробляти результати вимірювань й оцінювати їх погрішності;
- зіставляти результати експериментів з теорією й формулювати висновки науково-педагогічного дослідження;
- складати анотацію літературних джерел, науковий звіт, доповідь, статтю за результатами науково-педагогічного дослідження.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредит ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні засади науково-дослідної роботи

Тема 1. Наука – чинник духовного розвитку суспільства.

Наука як чинник технічного і духовного прогресу. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. Понятійний апарат наукознавства.

Наука як спосіб пізнання. Принципи наукового пізнання. Наука як система знань. Наукові дослідження, їх особливості та класифікація. Характеристика процесу пізнання. Специфіка процесу наукового пізнання. Доведення: його призначення та основні елементи.

Сучасна класифікація наук. Місце педагогіки в системі суспільних наук. Провідні тенденції педагогічних досліджень у системі сучасної освіти.

Основні поняття: наука, наукове пізнання, ідея, гіпотеза, доказ, доведення, теза, аргумент, демонстрація, судження, умовивід, поняття, категорія, аксіома, природничі науки, суспільні науки, галузі педагогічної науки.

Тема 2. Організація наукової діяльності.

Система науково-дослідної роботи студентів у сучасних вищих навчальних закладах. Різновиди науково-дослідної роботи студентів. Основні форми фіксування результатів науково-дослідної роботи у ВНЗ – анотація, реферат, доповідь, стаття, курсова робота, магістерська робота. Правила і норми оформлення результатів наукових досліджень.

Загальні положення про підготовку наукових кадрів. Організація науково-дослідницької роботи в докторантурі. Державна система організації і управління науковими дослідженнями в Україні. Різновиди науково-дослідних установ. Поняття про наукову школу.

Особливості трудової діяльності наукового колективу. Специфіка професійної діяльності наукового колективу. Визначення поняття наукової етики. Провідні моральні принципи співробітництва у науковому колективі.

Основні поняття: анотація, реферат, доповідь, стаття, курсова робота, магістерська робота, магістр, аспірант, докторант, дисертація, науковий ступінь, наукове звання, наукова школа, науковий колектив, наукова етика.

Змістовий модуль 2. Теоретичне підґрунтя науково-педагогічних досліджень

Тема 3. Методологія наукового дослідження.

Гуманізація наукових пошуків сучасності. Маніфест Рассела-Ейнштейна. Визначення методології наукових досліджень. Функції методології наукових досліджень. Характеристика структурних компонентів методології наукового дослідження. Особливості фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Обґрунтованість результатів дослідження.

Основні поняття: наукове дослідження, методологія, методологічна основа дослідження, об'єкт наукового дослідження, предмет наукового дослідження, мета наукового дослідження, завдання наукового дослідження, принципи наукового дослідження, концептуальні положення.

Тема 4. Особливості наукових досліджень в царині педагогіки.

Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки. Методологічні засади педагогічної науки. Принципи педагогічного дослідження. Загальна схема науково-педагогічного процесу. Показники ефективності педагогічного дослідження. Типові недоліки процесу педагогічного дослідження. Чинники успішності науково-дослідної діяльності педагога.

Дослідницька діяльність як важлива складова фахової діяльності сучасного педагога. Вимоги до фахового рівня педагога-дослідника. Шляхи розповсюдження наукових здобутків педагога-дослідника в освітню практику.

Основні поняття: науково-педагогічне дослідження, методологія педагогічного дослідження, наукова проблема, об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза педагогічного дослідження, принципи педагогічного дослідження, логіка педагогічного дослідження.

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Різновиди джерел наукової інформації. Використання джерел наукової інформації у процесі дослідницької діяльності. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях.

Класифікація джерел інформації. Вивчення документальних джерел. Способи фіксування змісту вивчених джерел. Стандартизований опис бібліографічних даних.

Методика роботи з джерелами наукової інформації. Правила цитування. Правила виконання списку використаних джерел.

Основні поняття: джерела наукової інформації, наукові факти, реферування, джерельна база, дослідницька робота, бібліографічний опис, каталог, цитування.

Змістовий модуль 3. Організація науково-педагогічних досліджень

Тема 6. Різновиди та етапи наукової діяльності педагога-дослідника.

Загальна схема наукового дослідження. Етапи дослідження. Вибір теми, постановка мети дослідження. Формулювання об'єкту, предмету, завдань, гіпотези дослідження.

Різновиди письмових наукових робіт. Оформлення результатів дослідження. Вимоги до написання й оформлення різних видів наукових робіт. Використання новітніх технологій у дослідницькій роботі сучасних науковців.

Основні поняття: об'єкт дослідження, предмет дослідження, гіпотеза дослідження, документальні джерела, реферат, стаття, тези, курсова робота, магістерська робота, дисертація, правила оформлення.

Тема 7. Специфіка методів наукового дослідження.

Класифікація методів наукового дослідження. Характеристика загально- наукових методів дослідження. Спеціальні методи наукового пізнання в педагогіці.

Методи емпіричного дослідження. Спостереження: різновиди та вимоги до його організації. Правила проведення опитування, анкетування, інтерв'ювання, тестування. Передумови застосування експерименту в дослідній роботі науковця.

Емпірично-теоретичні методи. Визначення й характеристика методів абстрагування, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, моделювання.

Теоретичні методи. Специфіка історичного, термінологічного, функціонального, системного методів. Визначення аксіоматичного методу, методів ідеалізації, формалізації.

Математичні методи та їх роль педагогічному дослідженні

Основні поняття: науковий метод, методика, методика дослідження, спостереження, порівняння, узагальнення, вимірювання, опитування, анкетування, інтерв'ю, тест, експеримент,

абстрагування, аналіз і синтез, індукція, дедукція, моделювання, формалізація, ідеалізація, психолого-педагогічне тестування, педагогічний експеримент.

Тема 8. Характеристика провідних методів науково-педагогічного дослідження.

Особливості залучення методів спостереження, бесіди, анкетування, тестування у процес педагогічного дослідження. Метод вивчення документації та учнівських робіт.

Передумови залучення методу соціометрії в дослідницьку роботу педагога.

Різновиди педагогічного експерименту. Поняття констатуючого, формуючого та контрольного експерименту. Види педагогічного експерименту. Підготовка та проведення експерименту.

Постановка завдань. Добір експериментальних чинників. Програма і методика експерименту. Методи дослідження одержаних результатів.

Основні поняття: науковий метод, педагогічне спостереження, бесіда, анкетування, тестування, соціометрія, експеримент, формалізація, ідеалізація, психолого-педагогічне тестування, педагогічний експеримент.

ГЛОСАРІЙ

Абстрагування – уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків і відношень між ними та виокремлення кількох сторін, які цікавлять дослідника.

Аксиома – певне твердження, яке приймається без доказів як опорне в деякій теорії і, з якого (або сукупності яких) виводяться всі інші положення цієї теорії в межах прийнятих у ній правил виведення.

Аналіз – метод пізнання, за якого виконують практичне або розумове розчленування об'єкта дослідження на його складники з метою дослідження окремих частин як елементів складного цілого. Це дає змогу виявити структуру об'єкта, відокремити суттєве від несуттєвого, звести складне до простого. Аналіз явища в процесі розвитку дає можливість виділити в ньому окремі етапи, суперечливі тенденції тощо.

Анкетування – одержання письмових даних з певного питання.

Аналогія – науковий метод, за якого висновок про предмет або явище роблять на підставі його схожості з іншими, вже відомими.

Анотування – процес аналітико-синтетичного опрацювання наукового документа, що полягає в складанні стислої характеристики змісту і призначення документа, основної його теми і мети виконаної роботи. Результатом цього процесу є *анотація*.

Аргумент – це підстава чи доказ, які наводяться задля обґрунтування або підводження тези

Бесіда – метод педагогічного дослідження за якого відбувається цілеспрямована розмова дослідника з досліджуваними.

Бібліографічний опис – і процес, і результат аналітико-синтетичного опрацювання наукових документів, що полягає в складанні за встановленими правилами переліку відомостей про документ, які дають змогу повністю визначити цей документ і знайти його серед інших з метою використання його в різних видах праць.

Брошура – друковане видання обсягом від 5 до 48 сторінок.

Вимірювання – фізичний процес визначення чисельного значення деякої величини способом порівняння її з еталоном.

Впровадження результатів наукових досліджень – передавання на виробництво або в повсякденну практичну діяльність наукової продукції (звітів, інструкцій, технічних умов, технічних проектів, методичних вказівок та ін.).

Гіпотеза – наукове припущення висунене для пояснення певних явищ, процесів або причин, що зумовлюють певний наслідок. Гіпотеза має ймовірний характер і потребує перевірки, доведення. Після такої перевірки гіпотеза або стає науковою теорією, або відозмінюється.

Дедукція (виведення) – це умовивід, у якому висновок про елемент множини робиться на підставі знання про загальні властивості всієї множини.

Демонстрація (*ілюстрація*) – форма зв'язку між аргументами та тезою (макети, таблиці, схеми).

Дисертація – кваліфікаційна наукова праця, виконана особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Містить науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, висунуті автором для публічного захисту, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

Доведення – це логічна процедура встановлення істинності будь-якого твердження за допомогою інших тверджень, істинність яких уже доведено.

Документ – об'єкт, що містить зафіксовану інформацію для її збереження і використання у науці і практиці.

Документ друкований – друкована продукція, яка становить певний вид наукового документа, що пройшов редакційно-видавниче опрацювання (книжки, журнали, брошури).

Документ науковий – носій, в якому зафіксовано наукові дані або науково-технічну інформацію з обов'язковим посиланням на те, де, ким і коли його було створено. Наукові документи поділяють на *первинні*, що містять безпосередні результати наукових досліджень і розробок, нові наукові дані або нове осмислення відомих ідей і фактів, та *вторинні* – результати аналітико-синтетичного і логічного опрацювання одного або кількох первинних документів або відомостей про них.

Документ рукописний, або друкарський, – носій інформації, який не проходив редакційно-видавничого опрацювання і не був виданий засобами поліграфії (науково-технічні звіти, документи обліку господарської діяльності, дисертації).

Експеримент – науковий метод вивчення об'єкта або явища, за якого дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього з метою створення штучних чи застосування звичайних умов, необхідних для виявлення його відповідних властивостей.

Збірник наукових праць – друкований науковий документ, що містить низку наукових матеріалів одного або кількох авторів.

Зміст науки – сукупність інтелектуальних надбань людства, що складається з: *теорії* як системи знань, яка є формою суспільної свідомості і досягнень інтелекту людини; *суспільної ролі* в практичному використанні рекомендацій для виробництва благ, що є життєвою необхідністю людей.

Знання – вищий рівень інформації, що функціонує в суспільстві, особливим чином перетвореної і опрацьованої людиною, у результаті чого інформація отримує суть і значення, набуває знакової форми або представляється в цій формі за допомогою інших знань, уже накопичених у пам'яті людства.

Ідеалізація – уявне конструювання об'єктів, яких немає в дійсності або які практично нездійсненні. Мета ідеалізації – позбавити реальні об'єкти деяких притаманних їм властивостей і наділити їх в уяві певними нереальними і гіпотетичними властивостями.

Індукція – це умовивід від часткового до загального, від окремих фактів до узагальнень, коли на основі знань про частини предметів певного класу робиться висновок про клас загалом.

Інформаційне забезпечення – процес задоволення потреб конкретних користувачів інформації заснований на використанні спеціальних методів і засобів її

отримання, опрацювання, накопичення та видачі в зручному для користувача вигляді.

Історія науки – розділ наукознавства, що становить накопичення наукових знань, які характеризують розвиток в історичному аспекті і окремих наук, і наукознавства в цілому.

Категорії – поняття, що відображають найбільш загальні та суттєві властивості природи й суспільства.

Класифікація наук – у наукознавстві виконує функції групування наукових знань у певні системи, що сприяє уніфікації науки, її міжнародних зв'язків і прискоренню темпів розвитку.

Книжка – друкований багатосторінковий неперіодичний твір обсягом понад 48 сторінок.

Комплексна проблема – сукупність наукових проблем, комплексних теоретичних і практичних завдань, об'єднаних однією науковою ідеєю, спільною метою.

Конкретизація – науковий метод, який полягає в дослідженні предметів або явищ в усій якісній різнобічності реального їх існування. При цьому досліджується стан об'єктів у зв'язку з певними умовами їх існування та історичного розвитку.

Концептуальне положення – провідна ідея, що становить теоретичну основу наукового дослідження.

Мета науки – опис, пояснення і передбачення процесів та явищ дійсності, що становлять предмет її вивчення на основі відкритих нею законів; теоретичне відображення дійсності з метою використання в практичній діяльності людей.

Мета наукового дослідження – ціль, яку поставив перед собою дослідник. Формулюючи мету, дослідник передбачає результат, який він має отримати.

Метод – спосіб дослідження явищ, планомірний підхід до їх вивчення, послідовність дій у проведенні теоретичного дослідження або практичного здійснення якогось явища або процесу; у найзагальнішому значенні – спосіб, певним чином упорядкована діяльність і своєрідний інструмент для досягнення конкретної мети.

Метод педагогічного експерименту – науково поставлений дослід з організації педагогічного процесу за певних умов. Саме експеримент забезпечує достовірний результати у педагогічних дослідженнях.

Методика дослідження – система правил використання методів, прийомів та операцій. З розвитком наук розвиваються й диференціюються її методи. Відтак кожна наукова галузь синтезує у собі сукупність певних знань та методи пізнання досліджуваних об'єктів, тобто методи дослідження.

Методологія – система принципів і способів організації наукової діяльності на теоретичному і практичному рівнях.

Мова науки – розділ наукознавства, який вивчає певну систему понять, за допомогою яких індивідуальні наукові знання перетворюються на колективне надбання.

Моделювання – непрямий, опосередкований метод наукового дослідження об'єктів пізнання (безпосереднє вивчення яких неможливе, ускладнене чи недоцільне).

Монографія – друкований неперіодичний науковий документ, в якому подаються результати всебічного вивчення однієї проблеми чи теми, та який належить одному автору або невеликій групі авторів (колективна монографія).

Навчальні видання – неперіодичні видання, що містять систематизовані відомості наукового і прикладного характеру, викладені у формі, зручній для викладання і вивчення.

Наука – це соціально значуща царина людської діяльності, спрямована на вироблення й використання теоретично систематизованих знань про дійсність.

Наукова інформація – інформація, яка адекватно відображає явища і закони природи, суспільства та мислення і використовується в суспільно-історичній практиці, отримана в результаті діяльності окремих науковців і спеціалістів або наукових колективів, пройшла опрацювання та узагальнення абстрактно-логічними методами і зафіксована в системі точних понять, суджень, умовиводів, теорій, гіпотез.

Наукова експертиза – найбільш детальний та об'єктивний метод оцінки наукової діяльності та її результатів.

Наукова комунікація – обмін науковою інформацією (ідеями, знаннями, повідомленнями) між науковцями та фахівцями.

Наукове дослідження – це процес вивчення певного об'єкта (предмета або явища) з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах раціонального використання у практичній діяльності.

Наукове питання – невелике наукове завдання, що стосується конкретної теми наукового дослідження. *Емпіричні завдання* спрямовані на виявлення, точний опис, докладне вивчення різних чинників досліджуваних процесів та явищ. *Теоретичні завдання* мають за мету виявлення та вивчення причин, зв'язків, залежностей, що дають змогу встановити поведінку об'єкта, визначити його структуру, характеристику на основі розроблених наукою принципів і методів пізнання.

Науковий закон – внутрішній суттєвий і стійкий зв'язок явищ і процесів, що обумовлює їх впорядковані зміни і дає можливість достовірно передбачити перебіг цих явищ або процесів. Н.з. існує об'єктивно, незалежно від свідомості людей як відображення необхідних суттєвих, внутрішніх відносин між властивостями речей чи явищ або різноманітними тенденціями їх розвитку. Н.з. не створюється людиною, а лише виявляється, розкривається формулюється таким чином, щоб відповідати реаліям об'єктивного світу, бути точним їх відображенням.

Науковий метод – це спосіб пізнання явищ дійсності, їх взаємозв'язку і розвитку. Як засіб пізнання метод є способом відтворення в мисленні досліджуваного предмета.

Науковий напрям – окрема наука або комплекс наук, у межах яких провадяться дослідження з можливою подальшою деталізацією. Структурними одиницями наукового напрямку є комплексні проблеми, теми, наукові питання.

Науково-дослідний процес – чітко організований комплекс дій, спрямований на отримання нових знань, що розкривають суть процесів і явищ у природі і суспільстві, з метою використання їх у практичній діяльності людей.

Науково-педагогічне дослідження – це процес формування нових педагогічних знань, один із видів пізнавальної діяльності, спрямований на розкриття об'єктивних закономірностей навчання, виховання та розвитку.

Наукознавство – галузь досліджень, що вивчає закономірності функціонування і розвитку науки, структуру і динаміку наукової діяльності, взаємодію науки з іншими соціальними інститутами і сферами матеріального й духовного життя суспільства.

Об'єкт наукового дослідження – це процес або явище, що становить дослідницький інтерес.

Об'єкт наукового пізнання – весь матеріальний світ і форми його відображення у свідомості людей.

Об'єкт педагогічного дослідження – елемент педагогічної системи.

Огляд – результат аналітико-синтетичного опрацювання наукових документів, який становить текст, що містить синтезовану інформацію з якогось питання чи низки питань, вилучену з деякої множини спеціально підібраних з цією метою первинних документів, виданих за певний час. Розрізняють огляди: бібліографічні, реферативні, аналітичні. Бібліографічний огляд містить характеристику первинних документів як джерел інформації, що з'явилися за певний час або поєднаних за якоюсь загальною ознакою. Реферативний огляд містить систематизовані дані й факти та узагальнену інформацію про стан питання без їхньої критичної оцінки автором огляду. Аналітичний огляд – це всебічний аналіз усієї інформації, що міститься у вихідних первинних документах, аргументована оцінка та обґрунтовані рекомендації щодо використання цієї інформації.

Педагогічне спостереження – цілеспрямоване споглядання.

Порівняння – пізнавальний прийом, що полягає у зіставленні об'єктів з метою визначення рис схожості або відмінності між ними (або і того, і іншого разом).

Постулат – твердження, попереднє припущення деякої наукової теорії, що береться в ній за вихідне і стає основою для великих теоретичних узагальнень.

Предмет наукового дослідження – певні властивості чи частина об'єкту, досліджувані з певною метою.

Прикладні наукові дослідження – вид пізнавальної діяльності, спрямованої на визначення способів використання законів природи для створення нових і вдосконалення існуючих способів і засобів людської діяльності; встановлення того, як можна використовувати в практичній діяльності наукові знання, отримані в результаті фундаментальних досліджень.

Принципи наукового дослідження – керівні положення, що відображають загальні закономірності і вимоги процесу розв'язання наукової проблеми.

Рахування – пізнавальний прийом – знаходження числа, що визначає кількісне співвідношення однотипних об'єктів або їхніх параметрів, що характеризують ті чи інші властивості.

Реферування – процес аналітико-синтетичного опрацювання документа, що полягає в стислому викладенні змісту первинного документа (або його частини) з основними фактичними даними та висновками. У процесі реферування виконується семантична компресія (стискання) тексту. Результат цього процесу – реферат, який

містить тему, предмет, об'єкт, мету, метод проведення роботи, отримані результати, висновки, сферу використання.

Розробка – процес і результат перетворення нової наукової інформації, отриманої в результаті фундаментальних і прикладних досліджень у форму придатну для впровадження в практичну діяльність.

Соціометрія – (у педагогічному дослідженні) метод вивчення структури і стилю взаємин у колективі.

Стандарт – нормативно-технічний документ, що встановлює комплекс норм, правил, вимог до об'єкта стандартизації і затверджений компетентним органом. Містить технічні вимоги та умови, параметри й розміри, типи, конструкції, правила приймання, методи контролю, правила експлуатації та ремонту, типові технологічні процеси та ін.

Творчість – найвища форма мислення, що виходить за межі відомого, а також діяльність, що створює щось нове.

Теза – це системний виклад основних положень, думок, спостережень, у ній відсутні деталі, пояснення, ілюстрації тощо.

Тема наукового дослідження – складник наукової проблеми, вирішення якої дає змогу отримати відповіді на певну низку наукових питань, що охоплюють частину проблеми. Узагальнення результатів виконання комплексу тем у рамках наукової проблеми може дати її рішення в цілому.

Теорія – система узагальненого достовірного знання про той чи інший фрагмент дійсності, що описує, пояснює і передбачає функціонування деякої сукупності об'єктів, які становлять цей фрагмент. Т. є розумовим, духовним відображенням і відтворенням реальної дійсності.

Узагальнення – науковий метод, що становить логічний процес переходу від окремого до загального, виділення поняття, яке визначає те загальне, що характеризує об'єкти певного класу. Отримання узагальненого знання означає глибше відображення дійсності, проникнення в її суть.

Формалізація – метод вивчення різноманітних об'єктів через відображення їх структури в знаковій формі за допомогою штучних мов, наприклад мови математики.

Фундаментальні наукові дослідження – вид пізнавальної діяльності, спрямованої на відкриття та вивчення нових явищ і законів природи, на створення нових принципів дослідження, розширення наукового знання суспільства, встановлення того, що може бути використано в практичній діяльності людини.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ **«ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

1. Наука – складова духовної культури людства. Загальна характеристика науки.
2. Історичні етапи розвитку науки.
3. Знання як результат пізнавальної діяльності. Визначення відчуття, сприйняття, уявлення.
4. Провідні категорії понятійного апарату наукознавства.
5. Доведення: його призначення та основні елементи.
6. Сучасна класифікація наукових досліджень.
7. Місце педагогіки в системі суспільних наук.
8. Науково-дослідна робота студентів.
9. Загальні положення про науково-дослідницьку роботу в аспірантурі та докторантурі.
10. Умови присвоєння наукового ступеня доктора філософії
11. Умови присвоєння наукового ступеня доктора наук.
12. Порядок присудження наукових звань.
13. Структура та функції науково-дослідних установ.
14. Правовий та соціальний статус науковця.
15. Організація роботи наукового колективу.
16. Поняття наукової етики.
17. Гуманізація наукових пошуків сучасності.
18. Специфіка фундаментальних і прикладних досліджень в системі наукових пошуків.
19. Визначення методології наукових досліджень.
20. Функції методології наукових досліджень.
21. Структурні компоненти методологічної частини наукового дослідження.
22. Характеристика початкового етапу наукової роботи.
23. Визначення об'єкту, предмету, мети, завдань, гіпотези педагогічного дослідження.
24. Принципи педагогічного дослідження.
25. Загальна схема науково-педагогічного дослідження.
26. Критерії ефективності науково-педагогічного дослідження.
27. Провідні етапи науково-дослідної роботи.
28. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях.
29. Класифікація друкованих джерел інформації.
30. Вимоги до написання й оформлення різних видів наукових робіт.
31. Використання новітніх технологій у дослідницькій роботі сучасних науковців.
32. Класифікація методів наукового дослідження.
33. Особливості загальнонаукових методів.
34. Методи емпіричного дослідження.
35. Методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження.
36. Методи теоретичного дослідження.
37. Математичні методи наукового дослідження.
38. Спеціальні методи наукового пізнання в педагогіці.
39. Значення експерименту в системі науково-педагогічного дослідження.
40. Передумови та етапи здійснення педагогічного експерименту.
41. Аналіз і оформлення результатів науково-педагогічного дослідження.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Воблий К.Г. Організація роботи наукового працівника (методика і техніка) /К.Г. Воблий К.Г. - 3-е видання. - К.: Наукова думка, 2009. - 180 с.
2. Збірник основних нормативних активів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів (станом на 01.02.2003 р.) - Х., 2003. - 98 с.
3. Кожухова Т.В. Основи психолого-педагогічного дослідження: Навч. посібник. / Т.В. Кожухова, Л.Г. Кайдалова, В.В. Шпалінський. -Х. : Видавництво НФаУ; Золоті сторінки, 2012. - 240 с
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. /О.В. Крушельницька.- К., 2003. - 192 с.
5. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів: Підруч. / Н.М. Кушнарєнко, В.К.Удалова. - К.: Вікар,2003. - 328 с.
6. Лаппо В.В. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник / В.В.Лаппо. - Івано-Франківськ: НАІР, 2015. - 284 с.
7. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб./ С.У.Гончаренко (уклад) - К., 2013. - 323 с.
8. Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю.О. Туранов, В.І. Уруський. - Тернопіль: Астон, 2010. - 138 с.
9. Соловей М.І. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів: Посібник для студ. вищих навч. закл./ М.І.Соловей, Є.С. Спіцин, К.К. Потапенко - К. : Ленвіт, 2014.- 144 с.
10. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): Навч. посіб / Дороніна М.С. (уклад.). - Х, 2006. - 104 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- 1.Вчитель у мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ulejconf>
- 2.Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.com>
- 3.Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://znannya.info>
- 4.Освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
- 5.Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
6. Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
- 7.Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>

